

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ผลกระทบจากการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่มีต่อชุมชน
ในกำแพงเมืองเก่าเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาวกมลทิพย์ บันนำ
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร. สุภาพร นาคบัลลังก์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ สมหมาย เปรมจิตต์ กรรมการ
อาจารย์ปฐมฤกษ์ เกตุทัต กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบและแนวทางในการแก้ปัญหาของชุมชนที่เกิดจากการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ตามโครงการบูรณะและอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์เชียงใหม่ โดยกรมศิลปากร ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบ จำนวน 16 ราย ซึ่งพบว่า การดำเนินงานตามโครงการฯ ได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนในด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และสังคม ทั้งในด้านที่เป็นประโยชน์และด้านที่เป็นปัญหา ดังนี้

1. ผลกระทบทางด้านกายภาพ สามารถเห็นได้จากการจัดการสภาพภูมิทัศน์แหล่งศิลปกรรม การจัดการระเบียบชุมชน และการปรับปรุงการคมนาคมภายในชุมชน
2. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สามารถสังเกตได้จากด้านอาชีพและรายได้ การลักลอบขุดค้นแหล่งศิลปกรรม ความไม่พึงพอใจต่อเงินค่าชดเชย จากการรื้อถอนที่อยู่อาศัย เกิดการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยอย่างถาวร ทำให้มีผลกระทบในเรื่อง อาชีพ การศึกษา ความมั่นคงปลอดภัย การคมนาคม และการปรับตัวเข้ากับชุมชนใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่ไปอาศัยอยู่ใหม่ ไม่มีความพร้อม ไม่มีลักษณะที่จะเอื้อให้คนเข้าไปอยู่อาศัย

ในส่วนของแนวทางแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของโครงการฯ ในมุมมองของผู้ได้รับผลกระทบมีดังนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการฯ การประชาสัมพันธ์แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ได้รับผลทางลบ การประสานความร่วมมือในหน่วยงานภาครัฐและชุมชน ควรให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลแหล่งศิลปกรรม โดยเฉพาะแหล่งศิลปกรรมที่อยู่ในย่านธุรกิจและความเป็นธรรมในการจ่ายค่าชดเชย รื้อถอนที่อยู่อาศัย ควรครอบคลุมถึงผลกระทบทางสังคมและเศรษฐกิจ

Independent Study Title	The Impacts of Art Environment Management on Community in the Old-Walled Chiang Saen	
Author	Miss Kamlaithong Pannam	
Master of Art	Man and Environment Management	
Examining Committee	Lecturer Dr. Supaporn Nakbunlung	Chairman
	Assoc. Prof. Sommai Premchit	Member
	Lecturer Pathomruk Ketuthat	Member

ABSTRACT

This research is designed to study the impacts as well as solutions to community problems, which are caused by the art environment management according to the Chiang Saen Historical Sites Restoration and Conservation Project. It is a qualitative research, which is based on documents and interview held with 16 sampling units who are affected by the aforesaid project. It is discovered that the project has affected the community, beneficially and malevolently, in physical, economic, and social aspects as follows:

1. In physical aspect, it can be seen in arts landscape arrangement, in community reorganization, and in communication improvement within community.

2. In economic and social spheres, it can be noticed in people occupation and income, in historical sites looting, and in being discontented with compensation for their relocation. Such arrangements have affected the community in terms of occupation, education, security, communication, and adjustment to new community. In particular, their new settlement is unsuitable for living because it is not provided with necessary utilities.

As regards the solution to problems caused by the art environment management project, the affected people are of opinion that the project should be publicized, especially among those who suffered from such attempts. In addition, coordination should be sought from government and private sectors in order that the community is able to participate in looking after artistic sites, emphasizing those located in business zone and appropriate compensation for relocation covering social and economic loss.